

Afdeling	: OCSW - Zorg & Participatie	Raadsvoorstel: DJ-3007868
Naam opsteller voorstel	: Chantal Timmermans (0495575293)	Zaaknummer: 3007679
Portefeuillehouder	: M.B. (Michèle) Ferrière	Publicatie: Openbaar

Onderwerp

Verordening Jeugdhulp gemeente Weert 2026.

Voorstel

De verordening Jeugdhulp gemeente Weert 2026 vast te stellen.

Inleiding

De huidige Verordening Jeugdhulp gemeente Weert 2020 is gedateerd. De VNG heeft in december 2024 een nieuwe modelverordening uitgebracht om aan te sluiten op de volgende ontwikkelingen:

- de aanhoudende stijging van de jeugdhulpkosten en daarmee gepaard gaande financiële druk op gemeenten;
- de invoering van de Hervormingsagenda Jeugd 2023–2028 waarin onder meer afspraken zijn gemaakt over het beperken van de jeugdhulpplicht en het verduidelijken van begrippen als 'eigen kracht' en 'gebruikelijke zorg';
- recente jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep die gemeenten verplicht hun verordeningen juridisch beter te onderbouwen; én
- de noodzaak tot versterkt toezicht en handhaving vanwege zorgen over de kwaliteit en integriteit in de jeugdhulp.

De Verordening Jeugdhulp gemeente Weert 2026 is opgesteld door een werkgroep bestaande uit beleidsmedewerkers en juristen van gemeenten Midden-Limburg en intern begeleiders van het Centrum voor Jeugd en Gezin Midden-Limburg (CJG). Het is de bedoeling dat de gemeenten Midden-Limburg dezelfde verordening vaststellen zodat het Centrum voor Jeugd en Gezin Midden-Limburg in de uitvoering met één gelijklopende verordening voor alle Midden-Limburgse gemeenten kan werken.

Relatie tot de strategische visie

De verordening Jeugdhulp gemeente Weert 2026 regelt voorzieningen voor jeugdigen op grond van de Jeugdwet, zodat zij in staat worden gesteld mee te blijven doen aan de samenleving. Dit is gerelateerd aan de volgende waarde in de strategische visie:

- Iedereen doet mee.

Effect

De verordening Jeugdhulp gemeente Weert 2026 draagt bij aan de volgende effecten uit de strategische visie:

- Inwoners voelen zich positief gezond.

Verder draagt de verordening bij aan de volgende effecten uit het 'Regionaal beleidsplan sociaal domein 2024 t/m 2027':

- Inwoners zijn zelfredzaam;
- Inwoners krijgen passende ondersteuning.

Doel(en)

Een actuele verordening, die voldoet aan de wet- en regelgeving.

Argumenten

1.1. De voorliggende verordening is geen wijziging van de bestaande verordening uit 2020 maar betreft een volledige herziening.

Er is geen was-wordt-overzicht opgesteld, omdat de structuur, inhoud en terminologie zodanig zijn aangepast dat een artikelgewijze vergelijking met de oude verordening niet zinvol of bruikbaar is. De verordening 2026 kent een andere artikelstructuur, opbouw naar logische hoofdstukken en hanteert een terminologie die aansluit bij de actuele wetgeving, het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming, de Hervormingsagenda Jeugd, en de recente modelverordeningen van de VNG.

1.2. Juridische actualisatie is noodzakelijk.

De juridische actualisatie van de Verordening Jeugdhulp gemeente Weert 2020 is noodzakelijk gebleken. De huidige verordening voldoet niet langer aan de eisen die voortvloeien uit artikel 2.9 van de Jeugdwet, waarin de gemeenteraad expliciet wordt opgedragen om bij verordening regels vast te stellen over onder meer de voorwaarden voor toekenning van jeugdhulp, de wijze van beoordeling en de afwegingsfactoren.

Uit recente jurisprudentie, in het bijzonder de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van 29 mei 2024 inzake de gemeente Hollands Kroon, volgt dat deze normstelling in voldoende mate in de verordening zelf moet zijn opgenomen. Het louter herhalen van wettelijke begrippen als 'eigen mogelijkheden' en 'probleemoplossend vermogen' volstaat niet.

Ook het ontbreken van bepalingen over de wijze waarop deskundigheid en rolzuiverheid bij de toegang tot jeugdhulp zijn geborgd, vormt een juridisch knelpunt. De huidige verordening laat juist deze onderdelen onbenoemd of gedelegeerd aan het college, hetgeen onvoldoende rechtszekerheid biedt aan inwoners en de juridische houdbaarheid van besluiten ondergraaft.

Daarnaast heeft de VNG haar modelverordening aangepast naar aanleiding van de genoemde jurisprudentie, waarmee duidelijk is dat gemeenten geacht worden hun lokale regelgeving in lijn te brengen met deze ontwikkelingen. Al met al bestaat er op zowel wetgevend, jurisprudentieel als uitvoeringsniveau een dwingende aanleiding om de verordening te herzien, teneinde te voldoen aan de wettelijke vereisten, het risico op onverbindendheid van bepalingen te beperken en de rechtmatigheid van gemeentelijke besluitvorming te waarborgen.

Voor Weert betekent dit: zolang de huidige verordening uit 2020 geen duidelijke normstelling bevat over onder meer eigen mogelijkheden, gebruikelijke hulp, deskundigheid bij beoordeling en toegangscriteria, bestaat het reële risico dat de rechter bij bezwaar of beroep zal oordelen dat die bepalingen onverbindend zijn, omdat zij strijdig zijn met artikel 2.9 Jeugdwet en het rechtszekerheidsbeginsel. Een juridische actualisatie is dus niet slechts wenselijk, maar noodzakelijk om rechtsgeldig beleid en besluitvorming te waarborgen.

1.3. Algemene Maatregel van Bestuur (hierna: AMvB) reële prijzen Jeugdwet van kracht.

De inwerkingtreding van de Algemene Maatregel van Bestuur reële prijzen Jeugdwet per 1 juli 2024 benadrukt het belang van een juridisch goed verankerd kader voor de bekostiging van jeugdhulp. De nieuwe verordening bevat daartoe expliciete bepalingen over de verhouding tussen prijs en kwaliteit (artikel 8.1), en sluit daarmee inhoudelijk aan op de eisen die voortvloeien uit de AMvB. Hoewel de AMvB geen directe wijziging van de verordening vereist, versterkt de verordening de juridische onderbouwing van het gemeentelijke inkoopbeleid en draagt zij bij aan een rechtmatige uitvoering van deze landelijke norm.

1.4. Aansluiting bij landelijke ontwikkelingen

De nieuwe verordening sluit aan bij landelijke ontwikkelingen zoals de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Kind- en Gezin. Deze beleidskoersen

zijn gericht op het structureel verbeteren en financieel houdbaar maken van het jeugdstelsel. Daarnaast wordt aangesloten bij de beweging om jeugdhulp nadrukkelijk te richten op jeugdigen en gezinnen in de meest kwetsbare situaties, zodat ondersteuning beschikbaar blijft waar die het hardst nodig is. De verordening biedt hiervoor ruimte aan het normaliseren van opvoeden én het anders organiseren van jeugdhulp (betere samenwerking met gezinnen, ketenpartners en hulpverleners draagt bij aan eenvoud, effectiviteit en maatwerk).

De nieuwe verordening biedt uitvoering aan de Hervormingsagenda Jeugd door de inzet van specialistische hulp te begrenzen tot situaties waarin lichtere ondersteuning onvoldoende is. Ook wordt de sociale basis versterkt, zodat meer hulp beschikbaar is in de directe leefomgeving van jeugdigen en gezinnen. Daarnaast wordt het normaliseren van opvoeden en opgroeien bevorderd: alleen wanneer echt nodig wordt specialistische hulp ingezet. De toegang tot jeugdhulp is in de verordening zorgvuldig en transparant geregeld. Hiermee draagt zij bij aan een uitvoerbaar, doelmatig en financieel houdbaar jeugdstelsel.

De nieuwe verordening ondersteunt het Toekomstscenario Kind- en Gezin door gezinsgerichte hulp centraal te stellen, samenhang in de ondersteuning te bevorderen en de route naar passende hulp te vereenvoudigen. Ook is in de nieuwe verordening ruimte voor het anders organiseren van jeugdhulp, waarbij wordt ingezet op betere samenwerking met gezinnen, ketenpartners en het bredere zorg- en veiligheidsnetwerk. Daarmee sluit de nieuwe verordening aan bij de beweging naar integrale, rechtszekere en mensgerichte jeugdbescherming.

1.5. Duidelijkheid over eigen kracht en gebruikelijk hulp.

Gemeenten zijn op grond van artikel 2.9 Jeugdwet verplicht om in de verordening duidelijke regels op te nemen over de afwegingsfactoren bij de toekenning van jeugdhulp, waaronder het beroep op eigen kracht en gebruikelijke hulp. De CRvB heeft in drie uitspraken van 29 mei 2024 (ECLI:NL:CRVB:2024:1095, 1096 en 1097) geoordeeld dat gemeenten niet kunnen volstaan met een abstracte verwijzing naar artikel 2.3 Jeugdwet. De kern van deze uitspraken is dat de gemeenteraad in de verordening moet vastleggen hoe de gemeente afweegt wat redelijkerwijs van ouders mag worden verwacht gelet op hun eigen mogelijkheden en probleemoplossend vermogen. De CRvB benadrukt daarbij dat uit de verordening moet blijken welke betekenis de gemeenteraad toekent aan de ouderlijke verzorgings- en opvoedingsplicht uit het Burgerlijk Wetboek, in samenhang met begrippen als eigen kracht, gebruikelijke hulp en bovengebruikelijke hulp. Zonder deze concretisering ontbreekt de noodzakelijke rechtszekerheid en kan een beroep op die uitsluitingsgronden geen stand houden.

1.6. Versterking uitvoering toezicht en misbruikpreventie.

In de Verordening Jeugdhulp gemeente Weert 2026 is substantieel invulling gegeven aan de wettelijke verplichting die volgt uit artikel 2.9, onderdeel d, Jeugdwet. Deze bepaling verplicht de gemeenteraad om bij verordening regels vast te stellen ter bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening of persoonsgebonden budget, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet.

Waar de verordening uit 2020 zich beperkte tot een algemene informatie- en meldplicht, bevat de nieuwe verordening een volledig stelsel van toezicht, controle en handhaving. Zo is in de 2026-versie onder meer vastgelegd dat het college bevoegd is om:

- betalingen uit het persoonsgebonden budget te laten opschorten via de Sociale Verzekeringsbank (SVB) (art. 6.5);
- terugvordering bij pgb-aanbieders door te voeren, inclusief inning bij dwangbevel (art. 6.4);
- toezichthoudende ambtenaren in te zetten met bevoegdheden tot dossiercontrole en toezicht op naleving (art. 7.2);
- informatie te gebruiken van externe instanties zoals andere gemeenten, zorgverzekeraars en de GGD (art. 7.1);
- structureel samen te werken met externe partijen die zich bezighouden met fraudepreventie in het sociaal domein (art. 7.3).

Deze versterkte regeling biedt het college niet alleen effectieve middelen om misbruik aan te pakken, maar maakt ook proactief toezicht en preventie mogelijk. Daarmee wordt op concrete wijze uitvoering gegeven aan de wettelijke opdracht van artikel 2.9 Jeugdwet en wordt de rechtmatige besteding van publieke middelen juridisch en bestuurlijk stevig verankerd.

1.7. Regionaal beleidsplan Sociaal Domein Midden Limburg West 2024- 2027

De vaststelling van een nieuwe verordening Jeugdhulp sluit aan bij de beleidsinhoudelijke koers die de gemeente Weert samen met de regiogemeenten Nederweert en Leudal heeft uitgezet in het Regionaal Beleidsplan Sociaal Domein Midden-Limburg West 2024 t/m 2027.

In dit plan is gekozen voor een gezamenlijke ambitie om het jeugdstelsel eenvoudiger en beter uitlegbaar te maken, waarbij het stelsel tevens financieel houdbaar blijft. Daarbij staat het versterken van de sociale basis centraal, evenals het normaliseren van opvoeden en opgroeien, en het terugdringen van de inzet van specialistische jeugdhulp wanneer lichtere ondersteuning volstaat.

De nieuwe verordening geeft uitvoering aan deze uitgangspunten, door onder meer heldere definities te bieden van begrippen als 'gebruikelijke hulp', 'eigen kracht' en 'algemene voorzieningen'. Daarmee wordt de toegang tot individuele jeugdhulp scherper en juridisch beter afgebakend, wat bijdraagt aan een rechtmatige, doelgerichte inzet van voorzieningen. Ook wordt het mogelijk om beter aan te sluiten bij de leefwereld van jeugdigen en hun ouders, doordat de verordening ruimte biedt voor maatwerk en samenwerking met het netwerk rondom het gezin.

Daarnaast wordt met deze verordening invulling gegeven aan de bestuurlijke ambitie om meer grip te krijgen op de kwaliteit, rechtmatigheid en betaalbaarheid van jeugdhulp. Het beleidsplan onderkent de noodzaak van duidelijke kaders en uitvoerbare regelgeving om deze sturingsopgave mogelijk te maken. Door aansluiting te zoeken bij de herziene Modelverordening van de VNG (december 2024), wordt bovendien tegemoetgekomen aan de eisen die voortvloeien uit recente jurisprudentie en landelijke afspraken.

2.1. De Participatieraad Sociaal Domein Weert werd om advies gevraagd.

Op 17 juli 2025 en 4 augustus 2025 is de Verordening Jeugdhulp gemeente Weert 2026 gepresenteerd in de Participatieraad Sociaal Domein Weert en zijn vragen beantwoord. De Participatieraad heeft op 4 augustus 2025 een positief advies uitgebracht.

Kanttekeningen en risico's

1.1. De toezichthouder(s) rechtmatigheid Jeugdwet moet(en) nog aangewezen worden.

In de concept verordening Jeugdhulp Weert 2026 wordt de bevoegdheid opgenomen om een toezichthouder voor rechtmatigheid voor Jeugdwet aan te wijzen. Na het vaststellen van de verordening, moet deze toezichthouder nog daadwerkelijk aangewezen worden hiervoor. Er zijn al toezichthouders, welke al aangewezen zijn voor kwaliteit en rechtmatigheid Wmo (DJ- 2615567). Dezelfde toezichthouders worden op dezelfde manier, middels mandatering aan gemeente Roermond, aangewezen voor rechtmatigheid Jeugdwet.

Financiële gevolgen

De verordening Jeugdhulp gemeente Weert 2026 heeft geen directe financiële gevolgen. De nieuwe verordening geeft juridische kaders over wanneer ouders of het sociale netwerk zelf verantwoordelijk zijn. Dit voorkomt dat jeugdhulp onterecht wordt ingezet als 'vangnet', en sluit aan bij het landelijke streven om hulp te reserveren voor gezinnen in kwetsbare situaties. Deze kaders dragen bij aan kostenbeheersing.

Participatie

Zie argument 2.1.

Communicatie

De verordening Jeugdhulp gemeente Weert 2026 wordt gepubliceerd op overheid.nl.

Planning

Na vaststelling door de gemeenteraad treedt de nieuwe verordening in per 1 januari 2026.

Evaluatie

Niet van toepassing.

Bijlage(n)

1. Verordening Jeugdhulp gemeente Weert 2026;
2. Advies Participatieraad Sociaal Domein.

Bijbehorend ontwerpraadsbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Burgemeester en wethouders van Weert,

secretaris,	de burgemeester,
A.M.A. Vrijenhoek	mr. R.J.H. Vlecken

Nummer raadsvoorstel: DJ-3007868

Advies raadscommissie

Dit wordt gevuld door de griffie na de behandeling in de raadscommissie.

RAADSBSLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 9 september 2025.

besluit:

1. De verordening Jeugdhulp gemeente Weert 2026 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 22 oktober 2025.

De griffier,	De voorzitter,
mr. M.H.R.M. Wolfs-Corten	mr. R.J.H. Vlecken